

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
5 oktober 2023 (mondelinge uitspraak 3 oktober 2023)

Zitting: 3 oktober 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtennummer: KC 2023 – 058

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met de medicatie die is aangezegd. Het is haar niet duidelijk waarom zij deze medicatie moet nemen en zij heeft heel erg veel last van de medicatie. De medicatie is dodelijk voor haar in verband met haar allergieën en fibromyalgie.
2. Klaagster is het niet eens met haar opname op een gesloten afdeling.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 28 september 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen.
- Klaagster heeft de commissie geen toestemming gegeven voor het inzien van het dossier. Klaagster heeft de commissie wel schriftelijk toestemming gegeven om kennis te nemen van de beschikking van de burgemeester en de relevante beslissingsbrief van de zorgverantwoordelijke.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3
- Op 28 september 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 28 september 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 3 oktober 2023.
- De hoorzitting heeft op 3 oktober 2023 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is op 3 oktober 2023 aan klaagster, aangeklaagde en de pvp meegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van het toedienen van de medicatie in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van de depot medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting.

De beslissing is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op

De bij de hoorzitting ingebrachte stukken zijn beperkt tot de klachtmelding, de beschikking van de burgemeester tot het verlenen van een crisismaatregel van 23 september 2023 en de beslissingsbrief van 25 september 2023.

Op 23 september 2023 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen tot en met 26 september 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding de opname in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn toegewezen.

Op 23 september 2023 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 23 september 2023 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 25 september 2023 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 23 september 2023 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven ter behandeling van een psychische stoornis. Er is sprake van een paranoïde psychotisch toestandsbeeld. Klaagster brengt zichzelf en haar omgeving in gevaar door met elektriciteit te manipuleren. Klaagster put zichzelf uit. Zij stopt voorwerpen in stopcontacten en kan haar impulsen niet beheersen. Haar echtgenoot kan de geëscaleerde situatie niet meer aan.

De zorgverantwoordelijke vindt dat klaagster op dit moment niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen ten aanzien van de verplichte zorg die zij zal krijgen. Zij wordt volledig gestuurd door de psychose en kan de gevolgen van haar keuzes ten aanzien van de psychiatrische behandeling niet overzien.

De zorgverantwoordelijke vindt dat klaagsters voorkeuren voor verplichte zorg niet kunnen worden gevolgd. Door het volgen van haar voorkeuren ontstaat geen groot risico op ernstig nadeel. Indien de voorkeuren van klaagster zouden worden gevolgd, dan zou het risico op herhaling van het ernstige nadeel groot zijn.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter hoorzitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

De voorzitter betreurt het dat zij niet beschikt over het medisch dossier van klaagster. Een medisch dossier helpt om inzicht te krijgen in de klacht. Het beoordelen van een klacht, enkel op grond van een klachtmeldingsformulier, de beschikking van de burgmeester en de beslissingsbrief is lastig. Gevraagd of klaagster er bezwaar tegen heeft dat aangeklaagde vragen van de commissie over de medische situatie van haar mag beantwoorden, geeft klaagster aan hiertegen geen bezwaar te hebben.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat het allemaal niet klopt wat er gebeurt. Zij wordt geterroriseerd door allerlei elektrische apparaten in huis. Zij zegt dat zij wordt gehackt en dat er een Wifi aanval op haar adres is. Volgens klaagster is alles gechipt en zij wil haar eigen leven leiden.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij geen inzage wil geven, omdat in het dossier onwaarheden staan.

Gevraagd naar de reden van opname antwoordt klaagster dat zij wordt gestalkt en gehackt.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij niet weet waarom zij medicatie krijgt. Zij zou verward zijn. Klaagster vertelt dat zij beroerd wordt van de medicatie en dat er sprake is van bijwerkingen. Zij neemt de medicatie niet in verband met haar gezondheid. De medicatie heeft weerslag op haar spieren

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij het niet eens is met de opname.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klaagster veel last heeft van bijwerkingen. Zij vindt de medicatie onterecht en niet nodig. Klaagster meent dat er zoveel mensen zijn die niet door hebben wat er in de wereld gaande is.

5. Weerwoord van aangeklaagden op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde, na verkregen toestemming van klaagster, verweer gevoerd; dit wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat de situatie thuis escaleerde en dat de echtgenoot en de twee zonen van klaagster ernstig bezorgd waren. Een zorgmachtiging was inmiddels aangevraagd en Intensive Home Treatment (IHT) was al betrokken en kwam over de vloer. Op 23 september 2023 is klaagster opgenomen met een crisismaatregel, omdat zij volledig werd gestuurd door de psychose en zij zichzelf en haar omgeving in gevaar bracht door met elektriciteit te manipuleren. Bij opname heeft aangeklaagde, als waarnemend verantwoordelijk dienstdoende psychiater, de beslissingsbrief op basis van het toestandbeeld van klaagster opgemaakt en uitgereikt. Er is orale medicatie aan klaagster aangeboden, maar de verplichte zorg is niet ingezet in die zin dat er bij opname geen medicatie is toegediend.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester genomen crisismaatregel van 23 september 2023 en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 25 september 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 25 september 2023 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 23 september 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op 23 september 2023 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is 25 september 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 25 september 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname en de toediening van medicatie een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van een paranoïde psychotisch toestandsbeeld en klaagster brengt zichzelf

en haar omgeving in gevaar door met elektriciteit te manipuleren en voorwerpen in stopcontacten te stoppen. Zij wordt volledig gestuurd door de psychose en kan de gevolgen van haar keuzes ten aanzien van de psychiatrische behandeling niet overzien.

De commissie acht in deze situatie verder aannemelijk dat een langer uitstel van toediening van effectieve medicatie een aanmerkelijk risico op verdere vertraging in ontslag uit de accommodatie met zich zal meebrengen. Het is bekend dat het beeld minder snel dan wel slechter tot verbetering komt als behandeling langer wordt uitgesteld; dit zal de prognose negatief beïnvloeden.

In de afgelopen periode is gebleken dat het psychisch toestandsbeeld van klaagster zonder inname van effectieve antipsychotica niet wezenlijk verbetert. De commissie is daarom van oordeel dat er ook in deze zin sprake is van ernstig nadeel.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Klaagster heeft verklaard dat zij de medicatie mede niet wil innemen vanwege de bijwerkingen. De commissie overweegt dat als bekend mag worden verondersteld dat de inname of toediening van antipsychotica altijd meer of minder bijwerkingen met zich kan meebrengen. Tegelijkertijd overweegt de commissie dat deze bijwerkingen dienen te worden afgewogen tegen het belang van het zoveel mogelijk wegnemen van de (gevolgen van) de psychische stoornis. Dit met als doel dat klaagster op termijn beter kan functioneren.

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot opname en tot het toedienen van medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klachten voor wat betreft de vorm van verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,
Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater,
Mw. drs. C.M. van den Heuvel, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.